

Działalność badawczo-rozwojowa

Informacje o działalności badawczo-rozwojowej: komu przysługuje ulga, na czym polega, czym są koszty kwalifikowane, ile można odliczyć, obliczanie ulgi

 16.04.2024

Komu przysługuje ulga

- podatnikom, którzy prowadzą działalność badawczo-rozwojową (B+R) i równocześnie
- uzyskują przychody inne niż przychody z zysków kapitałowych.

Pojęcia działalności badawczo-rozwojowej, badań naukowych oraz prac rozwojowych, których dotyczy ulga, definiuje ustawa CIT [1].

Na czym polega ulga

Zasadniczo, ulga polega na odliczaniu od podstawy opodatkowania kosztów poniesionych na działalność B+R (tzw. „koszty kwalifikowane”), zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów.

W przypadku niemożności dokonania pełnych odliczeń, np. w związku z osiągnięciem straty lub gdy dochód nie wystarczy na dokonanie pełnego odliczenia, możliwa jest szybsza realizacja ulgi - przez zwrot bezpośredni lub nieodprowadzenie zaliczek na podatek dochodowy od niektórych pracowników.

Czym są koszty kwalifikowane

1. wynagrodzenia pracowników w części związanej z działalnością B+R oraz związane z nimi składki na ubezpieczenia społeczne,
2. wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia lub o dzieło w części związanej z działalnością B+R, oraz związane z nimi składki na ubezpieczenia społeczne,
3. nabycie sprzętu specjalistycznego (który nie jest środkiem trwałym) oraz materiałów i surowców bezpośrednio związanych z prowadzoną działalnością B+R,
4. ekspertyzy, opinie, usługi doradcze i usługi równorzędne, świadczone lub wykonywane na podstawie umowy przez podmioty, o których mowa w przepisach o szkolnictwie wyższym i nauce, a także nabycie od nich wyników prowadzonych przez nich badań naukowych, na potrzeby działalności B+R [2],

5. odpłatne korzystanie z aparatury naukowo-badawczej wykorzystywanej wyłącznie w prowadzonej działalności B+R, jeżeli to korzystanie nie wynika z umowy zawartej z podmiotem powiązanym z podatnikiem [3],
6. nabycie usługi wykorzystania aparatury naukowo-badawczej wyłącznie na potrzeby prowadzonej działalności B+R, jeżeli zakup usługi nie wynika z umowy zawartej z podmiotem powiązanym z podatnikiem [4],
7. wskazane koszty uzyskania i utrzymania patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy lub prawa z rejestracji wzoru przemysłowego,
8. odpisy amortyzacyjne od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wykorzystywanych w prowadzonej działalności B+R, z wyłączeniem samochodów osobowych oraz budowli, budynków i lokali, które są odrębną własnością (z zastrzeżeniem centrów badawczo-rozwojowych).

Podatnicy, którzy posiadają status centrum badawczo-rozwojowego [5], mają prawo uznać za koszty kwalifikowane, na zasadach określonych w ustawie CIT, także:

1. odpisy amortyzacyjne od budowli, budynków i lokali, które są odrębną własnością i które są wykorzystywane w prowadzonej działalności B+R,
2. koszty dot. ekspertyz, opinii (wymienione w pkt 4) ponoszone na rzecz podmiotów innych niż jednostki naukowe.

Ile można odliczyć

Maksymalnie do 200% kosztów kwalifikowanych [6].

Dodatkowe odliczenia, które przysługują centrom badawczo-rozwojowym, uznaje się za pomoc publiczną, w związku z czym podlegają one ograniczeniom i obowiązkom sprawozdawczym.

Podatnicy, którzy zamierzają skorzystać z ulgi, mają obowiązek w prowadzonej ewidencji wyodrębnić koszty działalności B+R [7].

Koszty kwalifikowane podlegają odliczeniu, jeżeli nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiejkolwiek formie lub nie zostały odliczone od podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym.

Prawo do odliczenia przysługuje także w związku z prowadzeniem działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej na podstawie zezwolenia. Dotyczy ono jedynie kosztów kwalifikowanych, które nie są przez podatnika uwzględniane w kalkulacji dochodu zwolnionego z tego tytułu.

Jak odlicza się ulgę

Odliczeń dokonuje się w zeznaniu za rok podatkowy, w którym poniesiono koszty kwalifikowane.

Podatnicy obowiązani są wykazać w zeznaniu poniesione koszty kwalifikowane podlegające odliczeniu.

Jeżeli w roku podatkowym, za który ma powstać odliczenie, podatnik poniósł stratę lub wielkość dochodu podatnika jest niższa od kwoty przysługujących mu odliczeń, odliczenia – odpowiednio w całej kwocie lub w pozostałej części – dokonuje się w zeznaniach za kolejno następujące po sobie sześć lat podatkowych, które następują bezpośrednio po roku, w którym podatnik skorzystał lub miał prawo skorzystać z odliczenia.

Przy braku możliwości dokonania pełnego odliczenia, podatnik może jednak zrealizować prawo do niewykorzystanej części ulgi w formie bezpośredniego zwrotu lub pomniejszenia zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Zwrot bezpośredni

Wysokość zwrotu odpowiada iloczynowi nieodliczonego odliczenia i stawki podatku, obowiązującej podatnika w danym roku podatkowym.

Ten mechanizm stosuje się również w roku podatkowym, który następuje bezpośrednio po roku rozpoczęcia działalności, jeżeli w tym roku podatnik jest mikroprzedsiębiorcą, małym lub średnim przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej, przy czym zasada ta ulega ograniczeniu w niektórych przypadkach związanych z przekształceniami i aportami [9].

Pomniejszenie zaliczek na PIT

Podatnik może pomniejszyć kwotę podlegających przekazaniu na rachunek urzędu skarbowego zaliczek na podatek dochodowy oraz zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów osób zaangażowanych bezpośrednio i w przeważającym wymiarze (co najmniej 50%) w działalność badawczo-rozwojową - o iloczyn nieodliczonej kwoty i stawki podatku obowiązującej tego podatnika w danym roku podatkowym.

Uprawnienie do pomniejszenia zaliczek przysługuje począwszy od miesiąca następującego bezpośrednio po miesiącu, w którym podatnik złożył zeznanie podatkowe, do końca tego samego roku. [10]

Uwaga! Szczegółowe warunki ulgi należy sprawdzić w powołanych przepisach.

Przypisy:

[1] art. 4a pkt 26-28 ustawy CIT

[2] art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-8 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

[3] w rozumieniu art. 11 ust. 1 i 4 ustawy CIT

[4] w rozumieniu art. 11 ust. 1 i 4 ustawy CIT

[5] w rozumieniu ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej

[6] por. art. 18d ust. 3d-3h i ust. 7 ustawy CIT

[7] art. 9 ust. 1b ustawy CIT

[8] art. 2 pkt 29 ustawy z dnia 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw

[9] art. 18da ust. 4 ustawy CIT.

[10] art. 18db ustawy CIT